

Medegefinancierd door de Europese Unie

Project: SPB 23-25 'Selectieve bestrijding van de invasieve soort 'Aziatische hoornaar' ter bescherming van de honingbij en de biodiversiteit in Vlaanderen'.

Verslag 3e^e samenkomst partners in Zwalm op 28 september 2024

Aanwezig: Patrick Van Ende, Wenda van Uffelen, Rob Peulen, Barbara Sys, Tom De Sutter, Frederik Potvin, Philippe De Peuter, Marc Struye, Frans Declerck, Annabelle Cambre, Joren Luytens, Patrick Van Ende, Frank Willems, Albert Vandijck, Peter Lommelen, Staf Kamers, Eerdeken N, Stephanie Van Den Broecke, Guy Tibo, Marc De Bont, Luc De Cock, Frans Daems

Verontschuldigd: Jean-Luc Lamont, Joris Schepens, Ellen Daneels, Eddy Nowicki, Piet Van Marsenille

1. Frans Daems heet iedereen welkom op onze 3^e samenkomst
Geeft toelichting bij de ppt van 4 juli gepresenteerd op PC Bijen.
2. Toelichting evolutie en vordering van het project (cf Gent op 4 juli).

Vaststellingen:

- Uitrollen van het project over heel Vlaanderen is complex. Het belang van de provinciaal verantwoordelijken is zeer belangrijk en vraagt inzet van deze laatsten. Wil dit even benadrukken. Contacten zijn goed waarvoor dank.
- Investeringskosten nl. selectieve boxen, materiaal voor spotters, de zenders en trackers en de verdeling van deze materialen ongeveer 25.000€ per provincie. Het budget is voor +/-80% gebruikt.
- Er werden 5646 lokvallen verdeeld.
- Via de QR-code werden 2283 gevangen AH-KO gemeld. Omdat er naast de QR-code eigen meldpunten zijn ontstaan werden er veel meer gevangen. Data zijn belangrijk en noodzakelijk voor onderzoek.

We gaan dus voor 2025 naar één meldpunt voor heel Vlaanderen. Dit moet eenvoudig en snel zijn. Frans zoekt contact met INBO om hieromtrent afspraken te maken.

- ANB deed een project rond bijvangst: op 11 weken 7 potjes met bijvangst en 4 lege potjes. Soms AH-werkster in selectieve val.
- communiceren en sensibiliseren van imkers en burgers is belangrijk!
Goede contacten leggen met de gemeenten, dan zoeken ook burgers mee. Gemeentecongres Aziatische hoornaar burgemeester en schepenen (groendienst) Meer sensibilisatie -> pers
- Imkers nog meer motiveren om AH-nesten te zoeken. Het probleem ook bekend maken bij de landbouwers, fruittelers en wijnboeren.

Publiek bewustwording is belangrijk. Aan burgemeester en schepenen het probleem duidelijk stellen, dit ook in functie van de openbare veiligheid d.i. een verantwoordelijkheid van de burgemeester. Het primaire nest is gevaarlijk en het secundaire nest is hoger, maar gevaarlijk bij hevige wind. De burgemeester bewust maken van dit gevaar. Er gebeuren nog niet veel ongelukken, maar gebaseerd op wetenschappelijke vooruitzichten kan men aan de burgemeester de risico's toelichten, waarmee men kan te maken krijgen. Overheid is nog niet mee in het hele verhaal.

Spotter- en zenderopleidingen:

- Zijn achter de rug: elk nest dat we nu kunnen vernietigen is TOP!
- Er zijn minder primaire nesten:
  - Het slechte weer zorgt mee voor een daling
  - Het plaatsen van selectieve vallen
- Toch stellen we vast dat er een verhoging van aantal nesten is. Te vroeg om hierover uitspraken te doen.

Verdeling Trappit

- afgehandeld , geleverd, houdbaarheid =2 jaar

Besluiten:

- Een meldpunt: duidelijk cijfer over springtrapping
- Quote van Marc Struye: Als ik 1 AH zie , is het oorlog. Belangrijke boodschap voor ELKE imker.
- We moeten bewijs leveren dat springtrapping zinvol is. (selectieve vallen werken op 200m, niet verder). Frankrijk: raster van 200 m /250 m daarom 1 eenvoudig meldpunt creëren: stickers, publiek maken, pers.
- **Ideeën:**
  - Pers: binnenkort weer iets lanceren: AH-queens worden geboren ; ook in de herfst selectieve vallen plaatsen.
  - mogelijke lokstoffen: Trappit, Vespacatch, of 3g droge gist, 500 ml water, 160 g suiker, beetje kersensiroop(geconcentreerd) of boomsap bv. Eikensap (veel AH-queens afgevangen in selectieve vallen bij afgezaagde eik.)
  - Tip : eens uittesten en gat boren? Sap van bomen heeft grote aantrek-kingskracht., Ook luizen op wilgen hebben grote aantrekkingskracht.
  - Testen in Frankrijk : lokken met hormonen is niet gelukt, niet stabiel genoeg. Mogelijkheid: nieuw project indienen voor onderzoek hiernaar.
  - INBO en ANB: contact leggen voor 1 platform. Meer verwerken van data; meer aandacht leggen op zoeken in natuurgebieden
  - Om meer iput te krijgen best vergaderen op een werkdag en lang genoeg op voorhand communiceren. Vergaderen in november omdat september en oktober te druk is om te spotten en te verdelgen.

Zenders en trackers:

- Ontvanger en zenders zijn eigendom van de provincie.
- Engagement van wie tracker krijgt, hij/zij krijgt verantwoordelijkheid. Drie groepen per provincie creëren.
Opleiding volgen of meegelopen hebben met zenderaars
Hoofdverantwoordelijke binnen provincie: zicht houden op uitlenen en resultaten en materiaal. Registreren per provincie.
  - Voorwaarden stellen om te zenderen zowel voor imkers als niet-imkers: lokpotmethode is toegepast (uitzondering: noodgevallen: school, instituut voor mensen met beperkingen, kinderopvang,...); anders spotter sturen.
- Vooronderzoek qua tijd en richting: tot op 300 m ongeveer ander halfuur zoektijd, 600 m halve dag zoektijd. Mensen mobiliseren om samen te zoeken.
- Zender is hulpmiddel, niet altijd resultaat. AH vliegt soms op en neer; metalen schutting beperkt het zendbereik.
  - TIP: bij zenderen: lokpot met trappit, daarvan laten drinken; indien lokpot moeilijk werkt:

lapje vlees/vis op je bijenkast leggen of vastbinden op uitgeslingerde honingraat: AH vliegt erop en vliegt weg met balletje van vlees of vis, rooft dan ook geen bijen.

Let op: 100 m weg van schapen blijven(bescherming voor vleesvlieg tov schapen).

Verloop per provincie:

- West-Vlaanderen: 11 trackers; alle gevonden nesten worden verdelgd; opleidingen : meer niet-imkers (zeer gemotiveerd en helpen echt mee) dan imkers
- Spring-trapping: 1000den niet-imkers;
- Vespawatch ingeven, valideren en doorgeven naar verdelgers; bij weigering door eigenaar, formulier voorleggen en laten aftekenen; dan is het zijn verantwoordelijkheid.
- Limburg: bij 4 op 5 AH-vragen : samenzoekdag met 8 man ; einde: meestal: nest gevonden; meermaals per seizoen herhalen; groep groeit.
- Oost-Vlaanderen : 23 ingeschreven voor spotter-verkenner (zowel imker als niet-imker), 13 voor het zenderen; in verschillende verenigingen : kleinschalige opleidingen. Verdelging door Rato. Goede opvolging.
- Brabant: moeilijk verloop: slechts 22 imkers naar opleiding spotter -verkenner van 700 imkers
- Antwerpen: verdelging verloopt goed

Vraag: Hoe krijg je mensen naar cursus spotter-verkenner?

Toekomst: lokpotmethode moet in cursus “imkeren” gebracht worden.

Gebruik NU zenders en trackers, je kan NU zoeken!

December/januari: mensen die zich inzetten als spotter/verkenner uitnodigen voor hapje/koekje/koffie bv. iemand in de bloemetjes zetten. Dit om IEDEREEN te motiveren.

Probleem als verdelging niet toegestaan wordt: brief ter ondertekening: naar verantwoordelijkheid toe. Hoofdelijke aansprakelijkheid van burgemeester; brandweerofficier/politie: sensibiliseren in functie van openbare veiligheid of aangevallen worden en terecht komen op spoed. Erop wijzen dat er veel tijd in het opsporen gaat en dat de verdelging voor de burger gratis is. Briefwisseling: autoriteiten overtuigen van het belang.

Frans Daems neemt contact met VVSG Wim Dries om via dit kanaal de gemeenten te sensibiliseren.

To do

1. Aanvraagformulier voor zenderen/contract (summier maken)
zie bijlage van Philippe De Peuter
2. Bijvangst
effectiviteit van de vallen en de neveneffecten: bijvangst minimaal.
Wat 's avonds uitvliegt, is GEEN bijvangst.
3. Vrijwilligers verzekering
- Imkers : zijn verzekerd in eigen federatie.
- Niet-imkers: geen verzekering, geen vergoeding
Wat bij schade aan derden, eigen letsel? Verzekering voor vrijwilligers? Provinciaal bevragen:
Frans Daems zal communiceren.
West-Vlaanderen: verzekering voor de vrijwilligers door de provincie.
4. Fluo-hesjes
2XL kan aangevraagd worden
5. Brief Burgemeester en Schepenen
Luc De Cock maakt modelbrief op voor de gemeenten ivm verdelging.
6. Data verzamelen
- Economisch verlies Imkerij en anderen noteren en verzamelen: bijenvolken, honing,

bestuiving en andere bijenproducten. Info inwinnen bij fruittelers, landbouwers en wijnboeren. Hoe kunnen we objectief meten: contact opnemen met PC fruit; eventueel ook gegevens van Frankrijk gebruiken. Monitoring op basis van objectieve criteria

7. Afspraken voor 2025

- Verdeling Trappit, spottermateriaal en zenders Zenders? Is er iets stuk/ verloren neem contact met Frans.

8. Volgende vergadering: vrijdag 14 maart 2025 in West-Vlaanderen,

onthaal 9.30, start 10.00 Locatie volgt later

INBO, Vespawatch, provincie,... tijdig verwittigen en uitnodigen.

Demonstratie Marc Struye:

- NIEUW: fail-save-systeem_cf schema in bijlage:

- Aanzetten contact 1 en 4, afzetten: 5 seconden contact maken op 1 en 2, tracker ligt aan, je hoort het : dubbele pulse 5”

Tip: avond voor het zenderen : even checken dat zender af ligt met tracker

zender vastpakken op print bij antenne; elastiekjes rond de antennedoosjes wegnemen om zender met pincet uit te halen

- Batterij niet opladen met snellader (ouderwetse connector A naar C); opladen met zender op OFF en contacten naar beneden: >3 volt= opgeladen

- Low-cost-ontvanger : zone omcirkelen

- Hoogte schatten: range-fader

- Tracker aanleggen om op te laden + licht aan ter controle: groen licht = niet altijd opgeladen.

- Vuile zender: reinigen met alcohol isopropyl of aceton om batterij te reinigen

- Opgeladen zender gaat 48 uren mee

- Signaalsterkte; controleren bij vliegende AH in tentje; als je afstand neemt van tentje met de tracker moet signaal constant blijven.

- Veel ruis afleggen kan helpen

- Tracker bij zenderen steeds aanleggen

- Achterlijf in buisje: geen poten en vleugels

- Regenweer: haarlak/vernisspray/plasticspray: sprayen op alles, drogen via magneet op auto

-Tip: 1.wandelen 2. Peilen/kijken/luisteren= stilstaan

Demonstratie Frank Willems

- Nieuwe manier om zender te bevestigen.

- i-phones: locatie van AH wordt weergegeven

- Ideaal in stedelijk gebied

- Geen storing of ruis op de lijn

- Lichter in gewicht

- Kleinere antenne

- Na activatie 72 uur actiefwaardoor via applokatie uit te lezen is

- Bereik van de zender/ontvanger is slechts 100m

- Aankoopprijs incl 5 zenders slechts € 2250,-

- Eenvoudige vasthou-techniek om de werkster de zender om te doen.

Met dank aan de verslaggeefster: Barbara Sys

Frans Daems